

Pracovní list č. 14

Savci – šelmy

Věková skupina: 3. – 5. třída

Počet stran: 4

Časová náročnost: 15 minut

Vzdělávací cíl: Děti zjistí základní informace o fretce.

Postup při vypracování: Děti najdou dle nápovědy šelmu v naší zahradě a pomocí doplňování písmen dle správných odpovědí se dozví, kdo je jejím nepřítelem. Některé informace vyčtou z informačních tabulí, jiné musí odhadnout, jiné by mohly zjistit pozorným pozorováním šelmičky.

Zpracovala: Alena Procházková

Ilustrátor: Vitudanish Dara, student Gymnázia Dr. J. Pekaře

Rok zpracování: 2017

Použité zdroje:

1. CLUTTON – BROCKOVÁ, Juliet, 2005. *Savci*. Praha: Euromedia Group. ISBN 80-242-1547-0.1.
2. ČIHAŘ a KOL., 1988. *Příroda v ČSSR*. 3. rozš.vyd. Praha: Práce.
3. ZICHÁČEK, Vladimír, 1995. *Zoologie*. Olomouc: Fin. ISBN 80-85572-74-5.
4. *ZOO Liberec: Fretka domácí* [online]. Liberec [vid. 2016-07-26]. Dostupné z: <https://www.zooliberec.cz/fretka-domaci.html>

Pracovní list č.14: Savci – šelmy

Teoretické informace

Šelmy jsou savci, kteří si svoji masitou potravu obstarávají lovem. Mají mohutný dravý chrup, bystré smysly, dokonalé pohybové schopnosti a nebývale rozvinuté duševní vlastnosti.

Fretka domácí

Vzhled

Fretka je vlastně zdomácnělý tchoř. Patří mezi šelmy pozemní, lasicovité. Je malá až středně velká s krátkýma nohama o velikosti od 40 do 60 cm, přičemž skoro jednu třetinu velikosti tvoří ocas. Má mimořádně ohebnou páteř a pachovými žlázami v okolí řitního otvoru. Fretky mají srst od hnědobílé, černé až po stříbrnou a jsou známi i albíni. Samci jsou větší a těžší než samice. Došlapují zpravidla na polovinu chodidla.

Využití

Ke zdomácnění došlo již ve starověku. Původně se používala k lovu králíků, hubení škodlivých hlodavců, k protahování lan dlouhým potrubím. Také byla chována pro svoji srst. V současnosti se fretky chovají jako domácí a laboratorní zvířata.

Rozšíření

V přírodě se přirozeně nevyskytuje. Jako domácí zvíře se rozšířila po celém světě.

Rozmnožování

Mláďata fretky se po 42–50 dnech březosti samice rodí holá a slepá. Samice je kojí obvykle 2 měsíce. Samice mohou mít 2–3 vrhy ročně, obvykle je ve vrhu 3–7 mláďat.

Způsob života

Fretka je nejvíce aktivní v noci, a to od soumraku do svítání. Den tráví většinou odpočinkem. Fretky jsou teritoriální zvířata, která si své území značkují pachovými žlázami umístěnými v blízkosti konečnicku.

Potrava

Je to převážně masožravec

Délka života

Fretka se dožívá nejčastěji od 8 do 12 let.

Zajímavost

Vznikla domestikací stepního tchoře světlého. Fretky mají milou a hravou povahu.

Savci – šelmy

Fretka domácí

Ze savců jsem tu jediný zástupce šelem. Najdeš mě, pokud půjdeš cestou mezi voliéry a skleníkem směrem dozadu k poníkoví. Hledej pod schody a dobře si mě prohlédni (pokud tedy nebudu spát).

Která šelma je mým nepřítelem, se dozvíš, když SPRÁVNĚ poskládáš písmena v závorkách za správnými odpověďmi. (Odpovědi vymysli nebo najdi na tabulce u voliéry.)

1. Co je to fretkování?

- a) Vyhánění králíků z nor pomocí fretek. (Y, I)
- b) Stejně jako kočkování – 2 fretky si hrají. (K)

2. Poslední dobou mě lidé chovají jako domácího miláčka. Které další dvě šelmy u lidí zdomácněly?

3. Když jsem šelma, čím se živím?

- a) seno, semena, čerstvá tráva, ovoce (Z)
- b) myši, jednodenní kuřata (L)

4. Kdo byl můj předek?

- a) tchoř tmavý (K)
- b) králík divoký (O)

5. Víte, že samice rodí mláďata 2–3krát ročně, obvykle 3–7 mláďat ve vrhu? Jak byste nazvali mláďě fretky?

6. Víte, že ocitneme-li se v nebezpečí, vystřikujeme nepříjemně páchnoucí tekutinu z pachových žlázek? Znáte ještě některá další zvířata, která to umí?

7. Které znáš jiné šelmy?

8. Hádej, jak má dlouhý ocas

- a) třetinu svého těla (méně jak půlka) (Š)
- b) polovinu svého těla (A)

9. Kdo jsou mí nepřátelé? Z písmenek sestav odpověď.



Pracovní list č.14: Savci – šelmy – řešení

Fretka domácí

Ze savců jsem tu jediný zástupce šelem. Najdeš mě, pokud půjdeš cestou mezi voliérami a skleníkem směrem dozadu k poníkovi. Hledej pod schody a dobře si mě prohlédni (pokud tedy nebudu spát☺)

Když správně poskládáš písmena ze správných odpovědí, dozvíš se, která šelma je mým nepřítelem. (Odpovědi vymysli nebo najdi na tabulce u voliéry.)

1. Co je to fretkování?

Vyhánění králíků z nor pomocí fretek. (Y, I)

2. Poslední dobou si fretku lidé chovají jako domácího miláčka. Které další dvě šelmy u lidí zdomácněly?

pes, kočka

3. Když jsem šelma, čím se živím?

myši, jednodenní kuřata (L)

4. Kdo byl můj předek?

tchoř tmavý (K)

5. Víte, že samice rodí mláďata 2–3krát ročně, obvykle 3–7 mláďat ve vrhu?

Jak byste nazvali mládě fretky?

fretátka, fretata ?

6. Víte, že ocitneme-li se v nebezpečí vystříkujeme nepříjemně páchnoucí tekutinu z pachových žlázek? Znáte ještě některá další zvířata, která to umí?

tchoř tmavý, lasice kolčava, skunk

7. Které znáš jiné šelmy?

vlk, liška, rys...

8. Hádej, jak má dlouhý ocas

třetinu svého těla (méně jak půlka) (Š)

9. Kdo jsou mí nepřátelé? Z písmenek sestav odpověď.

lišky